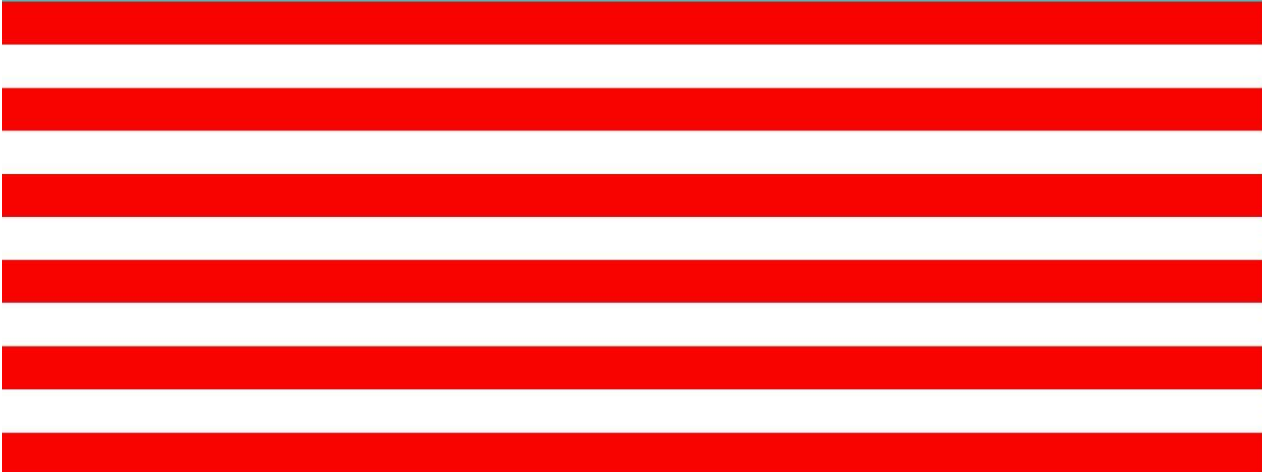

INTERNATIONAL JOURNAL OF VOLGA - URAL AND TURKESTAN STUDIES

ULUSLARARASI İDİL - URAL VE TÜRKİSTAN ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

YIL: 2024 SAYI: 6 CILT: 11

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Owner And Managing Editor Dr.

Gökçe Yükselen PELER

Editörler / Editors

Dr. Selahittin TOLKUN – Dr. Gökçe Yükselen PELER

Editör Yardımcıları / Deputy Editors

Saffet YILMAZ

Edebiyat Alan Editörü / Literature Field Editor

Dr. Şamil YEŞİLYURT

Halk Bilimi Alan Editörü / Folklore Field Editor

Dr. Recep TEK

Sanat Tarihi Alan Editörü / Art History Field Editor

Dr. Eyüp POLAT

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Alan Editörü / Political Science and International Affairs Field Editor

Dr. Cemal YORGANCIOĞLU

Tarih Alan Editörü / History Field Editor

Giyas Şüküroğlu

İngilizce Dil Editörü / English Redactor

Dr. Cemal YORGANCIOĞLU

Almanca Dil Editörü / German Redactor

Safiye ULUFER

Yazı İşleri / Secretarial Work

Ahmet Dursun TAMER - Hatice KARAKAYA- Serkan YÜKSEL- Tuğçe Burcu DEMİR

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Abdürreşit Celil KARLUK / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Andas Biro ZSOLT / Macar Turan Vakfı / Macaristan

Dr. Aziz ŞAKİR / Sofya Üniversitesi / Bulgaristan

Dr. Elçin İBRAHİM / Azerbaycan Diller Üniversitesi / Azerbaycan

Dr. Elvira LATİFOVA / Bakü Devlet Üniversitesi / Azerbaycan

Dr. Ercan ALKAYA / Fırat Üniversitesi / Türkiye

Dr. Erkin EMET / Ankara Üniversitesi / Türkiye

Dr. Feride TAGİROVA / Tataristan Galimcan İbrahimov Dil, Edebiyat ve Sanat Enstitüsü / Tataristan – Rusya Federasyonu

Dr. Feyzi ERSOY / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Gülnür NABIULLİNA / Akmolla Başkırt Devlet Üniversitesi / Başkırdistan – Rusya Federasyonu

Dr. Joliboy ELTAZAROV / Semerkant Devlet Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Kayırbek KEMENGER / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi / Kazakistan

Dr. Maral TAGANOVA / Türkmenistan İlimler Akademisi Milli Elyazmalar Enstitüsü / Türkmenistan

Dr. Nazim MURADOV / Lefke Avrupa Üniversitesi / KKTC

Dr. Nurdin USEEV / Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi / Kırgızistan

Dr. Zeynep ELBASAN / Indiana Üniversitesi / Amerika Birleşik Devletleri

İdare Merkezi / Adress

Yenidoğan Mah. Alperen Cad. Köşker Konağı, Bina No: 11/40. Talas / Kayseri.

Tel: +90 507 041 54 09 - E-posta: ijvuts.org / ijvuts@gmail.com

Yayın Türü / Type of the Periodical

Altı aylık, uluslararası hakemli dergi / Biannually, international refereed journal.

Tarandığı Uluslararası Dizinler / International Indexes Index

	ASOS İndeks Kabul Tarihi / Acceptance Date: 02.2020
	Directory of Research Journals Indexing (DRJI) Kabul Tarihi / Acceptance Date: 07.2020
	EuroPub Database Kabul Tarihi /Acceptance Date: 09.2020
	Scientific Index Service (SIS) Kabul Tarihi /Acceptance Date: 10.2020
	Ideal Online Kabul Tarihi /Acceptance Date: 12.2020
	ResearchBib Kabul Tarihi /Acceptance Date: 03.2021
	İSAM Kabul Tarihi /Acceptance Date: 09. 2021
	Türk Eğitim İndeksi Kabul Tarihi /Acceptance Date: 03. 2021
	I2OR Indexing Services & Evaluation of Publication Impact Factor (PIF) Kabul Tarihi /Acceptance Date: 03.2021
	International Innovative Journal Impact Factor Kabul Tarihi /Acceptance Date: 01.2023

İçindekiler / Context

Araştırma Makalesi / Research Article

1 - 14 Klasik Doğu Türkçesi Metinlerinin Türkmenistan'daki Yayınlarının Dili Üzerine

Selahittin TOLKUN

15 - 69 Codex Cumanicus'un Söz Varlığı ile Kumuk Türkçesinin Söz Varlığının Ses ve Anlam Farklılığı Görülmeyen Kelimeler Bakımından Karşılaştırılması

Gökçe Yükselen PELER & Beytullah KOCABAŞ

70 - 86 Şeyh İbrahim Gülşeni'nin ve Dede Ömer Rûşeni'nin Divanlarında Bazı Sözlerin Eski Anlamları

İlahı GURBANLI

87 – 104 Evaluation of Sociogenetic Factors in the Development of Uzbek Language

Ensar KILIÇ

105 - 135 Hokand Hanlığı'nın Günümüze Ulaşabilen Tek Saray Örneği: Hudayar Han Sarayı

İsmail ARGUNŞAH

136-166 Dede Korkut'taki Amıt Suyu

Dursun Can EYÜBOĞLU

Çeviriler / Translations

167 - 179 Kıpçak Kökenli Orta Çağ El Yazmalarında Etnik Türk Olguları

Serkan YÜKSEL

180 - 206 Pazırık Kültürü Mezarından İki Demir Çağı Bireyinin Matrilineal ve Patrilineal Genetik Sürekliliği

Selcen Burçe KORKMAZ

Bilim Kurulu / Scientific Board

Dr. Abdumurat TİLAVOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Abid Nazar MAHDUM / İstanbul Üniversitesi / Türkiye

Dr. Adnan R. KARABEYOĞLU / Kocaeli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Ahmet ALBAYRAK / Erciyes Üniversitesi / Türkiye

Dr. Alimcan İNAYET / Ege Üniversitesi / Türkiye

Dr. Almira Kayırtaykızı KALİYEVA / M. O. Avezov Edebiyat ve Sanat Enstitüsü /
Kazakistan

Dr. Anarkul SALKYNBAY / Al-Farabi Ulıtyq Üniversitesi / Kazakistan

Dr. Assem KASSYMOVA / Kazak Yenilikçi Beşeri Bilimler ve Hukuk Üniversitesi /
Kazakistan

Dr. Bahadır KERİMOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Bekir Tümen SOMUNCUOĞLU / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Bilge Özkan NALBANT / Pamukkale Üniversitesi / Türkiye

Dr. Birsal ORUÇ ASLAN / Balıkesir Üniversitesi / Türkiye

Dr. Bülent BAYRAM / Kırklareli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Cemile KINACI / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Danagül MAHAT / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi / Kazakistan

Dr. Dilnavoz YUSUPOVA / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Ebubekir GÜNGÖR / Yozgat Bozok Üniversitesi / Türkiye

Dr. Elçin İBRAHİMOV / Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi / Azerbaycan

Dr. Gatibe Vakıfkızı GULİYEVA / Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi/ Azerbaycan

Dr. Gaybullah BABAYAR / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Güljanat KURMANGALİYEVA ERCİLİSUN / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi /
Türkiye

Dr. Güven ARIKLI / Kıbrıs İlim Üniversitesi / KKTC

Dr. Habibe Yazıcı ERSOY / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Hamidulla DADABAYEV / Ali Şir Nevai Üniveritesi / Özbekistan

Dr. Ibodat BOZOROVA / Nevai Devlet Pedagoji Enstitüsü / Özbekistan

Dr. İlham SAYİTQULOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. İlseyar ZAKİROVA / Galimcan İbrahimov Dil, Edebiyat ve Sanat Enstitüsü, Tataristan,
Rusya / Tataristan – Rusya Federasyonu

Dr. Jañagül Serdalıkızı SULTANOVA / Kazak Milli Kızlar Pedagoji Üniversitesi /
Kazakistan

Dr. Kalamkas KALIBAYEVA / Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi / Kazakistan

Dr. Kayrat BELEK / Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi / Kırgızistan

-
- Dr. Konuralp ERCİLASUN / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Kutluk Kağan SÜMER / İstanbul Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Kürşat YILDIRIM / İstanbul Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Maktagül Sotsialkızı ORAZBEK / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi /
Kazakistan
- Dr. Mehmet Mâhur TULUM / Anadolu Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Mehmet Vefa NALBANT / Pamukkale Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Muhammed İbrahim YILDIRIM / Yozgat Bozok Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Mukaddes ABDURAHMONOVA / Mirza Uluğ Bey Özbekistan Milli Üniversitesi /
Özbekistan
- Dr. Murat CERİTOĞLU / Ankara Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Murat ÖZŞAHİN / Afyon Kocatepe Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Mustafa ARGUNŞAH / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Mustafa ÖNER / Ege Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Nergis BİRAY / Pamukkale Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Nevzat ÖZKAN / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Oxana MANOLOVA YALÇIN / Girne Amerikan Üniversitesi / KKTC
- Dr. Özkan ÖZTEKTEN / Ege Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Qiyas ŞÜKÜROV / Yozgat Bozok Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Rita Bekjankızı SULTANGALİYEVA / Mahabet Ötemisov Batı Kazakistan Devlet
Üniversitesi / Kazakistan
- Dr. Rysbek ALİMOV / İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Rysgul Abilkhamitkyzy / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi / Kazakistan
- Dr. Sabahat BAZAROVA / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan
- Dr. Sagymbai ZHUMAGULOV / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi / Kazakistan
- Dr. Sarvinaz SOTİBOLDİYEVA / Ali Şir Nevai Üniveritesi / Özbekistan
- Dr. Sevinj AKHUNDOVA / Hitit Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Sinan GÜZEL / İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Stoyan DİNKOV / Sofya Üniversitesi / Bulgaristan
- Dr. Şamil SADIQ / AMEA Huseyn Cavid Ev Müzesi / Azerbaycan
- Dr. Uzak JORAQULOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan
- Dr. Yasin KAYA / Ege Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Yıldız KOCASAVAŞ / İstanbul Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Yılmaz ÖZKAYA / Ege Üniversitesi / Türkiye
- Dr. Zaynabidin ABDİRASHİDOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan
- Dr. Zuhra ALTMYSHOVA / Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi / Kırgızistan

Dr. Zuhra Usmanbekkızı İSLAMBAYEVA / T. K. Jürgenov Kazak Sanat Akademisi /
Kazakistan

Dr. Zulhumar HOLMANOVA / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Bu Sayıdaki Hakemler / Reviewers In This Issue

Prof. Dr. Ali ASKER	Karabük Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ÇERİBAŞ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Namiq MUSALI	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Aslı SAĞIROĞLU ASLAN	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Aydan IRGATOĞLU	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Emrah BOZOK	Millî Savunma Üniversitesi
Doç. Dr. Erol AKSOY	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma ŞAHAN GÜNEY	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Halit BİLTEKİN	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Işıl İŞIKTAŞ SAVA	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Murad HALMET	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Murat TURAL	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer AKSOY	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Saidbek BOLTABAYEV	Karabük Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Azize ÖZDEMİR	Altınbaş Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Burak Muhammet GÖKLER	Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÇELİK	Erciyes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed İbrahim YILDIRIM	Erciyes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ömer KIRMIZI	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Ahmet ŞEN	Kafkas Üniversitesi
Dr. Emre TÜRKMEN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr. Utku IŞIK	Millî Savunma Üniversitesi

Editör Notu / Editorial Note

11. sayıyı sunarken,

İdil-Ural ve Türkistan bölgesine yönelik araştırma yazılarının yer aldığı yeni sayımızla bir kez daha karşınızda olmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

Dergimizin bu sayısında yine özgün çalışmalar kapsamında “Hokand Hanlığı’nın Günümüze Ulaşabilen Tek Saray Örneği: Hudayar Han Sarayı”, “Evaluation of Sociogenetic Factors in the Development of Uzbek Language”, “Dede Korkut’taki Amıt Suyu”, “Şeyh İbrahim Gülşeni’nin ve Dede Ömer Rüşeni’nin Divanlarında Bazı Sözlerin Eski Anlamları”, “Codex Cumanicus’un Söz Varlığı ile Kumuk Türkçesinin Söz Varlığının Ses ve Anlam Farklılığı Görülmeyen Kelimeler Bakımından Karşılaştırılması” ve “Klasik Doğu Türkçesi Metinlerinin Türkmenistan’daki Yayınlarının Dili Üzerine” başlıklı makaleler; ilaveten “Kıpçak Kökenli Orta Çağ El Yazmalarında Etnik Türk Olguları” ve “Pazırık Kültürü Mezarından İki Demir Çağı Bireyinin Matrilineal ve Patrilineal Genetik Sürekliliği” çevirileri yer almakta. Bu çalışmalarıyla dergimize katkıda bulunan akademisyen dostlarımıza teşekkür ediyorum.

Dergimizin bugüne kadar sorunsuz ve vaktinde çıkmasında gönüllü olarak emeklerini esirgemeyen dostlarımıza buradan tekrar minnettarlığımı bildirmek benim için bir borçtur. Aynı şekilde bu sayımızda da gönüllü olarak emek veren farklı alan editörlerimiz Doç. Dr. Recep TEK, Dr. Öğr. Üyesi Cemal YORGANCIOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi Eyüp POLAT, Dr. Gıyas ŞÜKÜROĞLU ile Doç. Dr. Şamil YEŞİLYURT’a tek tek şükranlarımı sunarım.

Dergimizin teknik işlerini yine gönüllü olarak yürüten genç dostlarımız Serkan YÜKSEL ve Ahmet Dursun TAMER’e ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Son olarak dergimizin editörlüğünü büyük bir titizlik ve sorumluluk bilinciyle yürüten öğrencim ve dostum Doç. Dr. Gökçe Yükselen PELER ile yardımcısı Saffet Alp YILMAZ’a da teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Sağ olsunlar! Var olsunlar!

Prof. Dr. Selahittin TOLKUN